CASPARUS COLLEGE
BEROEPSGERICHT VMBO

Examenreglement

VMBO 2026-2027

Voorwoord

Beste ouders/verzorgers en leerlingen,

In de bovenbouw van het VMBO (de leerjaren 3 en 4) hebben de leerlingen te maken met het examenprogramma. Het examen bestaat voor de Algemeen Vormende (AVO) vakken uit 2 delen: het schoolexamen en het landelijke centraal schriftelijk examen (CSE). Voor deze vakken wordt het schoolexamen in het derde en het vierde leerjaar, verdeeld over 6 periodes, afgenomen door de vakdocenten van de vakken waarin de leerling les krijgt. Het landelijke centraal examen wordt door de overheid vastgesteld en wordt aan het eind van het vierde leerjaar afgenomen. Voor de praktijkvakken bestaat het examen uit drie delen: de keuzedelen, de profieldelen en het landelijke centraal schriftelijk praktijk examen (CSPE).

Wat de leerlingen in deze twee jaren moeten doen, staat vermeld in het Programma van Toetsing en Afsluiting: het PTA. Het PTA is digitaal en staat op de website van het Casparus College (www.casparuscollege.nl). Het PTA wordt, op voorstel van de examencommissie en na instemming door de medezeggenschapsraad, door de rector vastgesteld en voor 1 oktober toegezonden aan de inspectie en (digitaal) beschikbaar gesteld aan de kandidaten. In het PTA en het examenreglement staat alles wat met het eindexamen en de voorbereiding daarop te maken heeft: de omschrijvingen van de schoolexamens en de examenstof, de vorming van het examendossier en de bepalingen die in de examenjaren van kracht zijn.

Gedurende iedere periode worden de vorderingen van een leerling per vak bijgehouden in een voortgangsrapportage. Dit gebeurt in de vorm van cijfers. Deze cijfers zijn te vinden in SOMToday.

Hoewel het PTA en het examenreglement met grote zorgvuldigheid zijn opgesteld, kunnen er onvolkomenheden in staan of kunnen er zich in de loop van de twee jaren wijzigingen voordoen. Bijstellingen kunnen we derhalve op voorhand niet uitsluiten.

Voor vragen of opmerkingen over dit examenreglement, kunt u terecht bij de rector, mevrouw Sumter.

Tegen de leerlingen wil ik tot slot zeggen dat alle medewerkers van het Casparus College klaar zullen staan om je te allen tijde te steunen en te helpen tijdens de examenperiode. Zelf zal je echter het meeste werk moeten verzetten. Ik wens je daarbij heel veel succes en wijsheid!

M. Sumter
Rector

Inhoudsopgave

Examenreglement 2026-2027 VMBO 4

0. Begrippenlijst 4

1. Vooraf 5

1.1 Examencommissie 5

1.2 Onvoorzien 6

1.3 Geheimhouding 6

1.4 Uitspraken examenprocedure 7

2. Het Examen 7

2.1 Verdeling schoolexamen en centraal examen 7

2.2 Het schoolexamen 7

Beoordeling van het schoolexamen 8

2.4 Het Centraal Examen 10

2.5 Afname van het schoolexamen en het Centraal Examen 10

2.6 Onregelmatigheden tijdens het schoolexamen en/of het Centraal Examen 11

2.7 Zienswijze 13

2.8 Afronding van het schoolexamen 13

2.9 Herkansing en inhalen van het schoolexamen en het herexamen 14

2.10 Uitslag en diplomering na het Centraal Examen 16

2.11 Het bewaren van het examenwerk 17

3. Afwijkende manier van examineren 18

3.1 In geval van een beperking 18

3.2 In het geval van ten hoogste zes jaren in Nederland onderwijs te hebben gevolgd 18

3.3 Langdurige afwezigheid kandidaat in examenjaar 20

3.4 Meldingsplicht 20

Examenreglement 2026-2027 VMBO

0. Begrippenlijst

In dit reglement wordt verstaan onder:

BBL	Basisberoepsgericht leerweg
bevoegd gezag	het bestuur van het Casparus College;
BIG	BIG-register, dat duidelijkheid verleent over de bevoegdheid van de zorgverlener;
CE	Centraal eindexamen: Het centraal examen (CE) is het afsluitende eindexamen van het voortgezet onderwijs in Nederland;
CSPE	Centraal schriftelijk en praktisch eindexamen: Het CSPE is het afsluitende eindexamen van de beroepsgerichte praktijkvakken van het voortgezet onderwijs in Nederland;
rector	De directeur van het Casparus College;
examen	Elke toets in elke toets-vorm die wordt betrokken bij de totstandkoming van het eindresultaat van een vak, middels het schoolexamen dan wel het centraal examen;
examenbesluit	De wettekst waarin alle voorschriften staan beschreven met betrekking tot het doen van examen in het voortgezet onderwijs;
examendossier	Het examendossier bevat alle door de leerling behaalde resultaten van het schoolexamen en het eindexamen
examinator	Degene die is belast met het afnemen van het examen in een vak;
GL	Gemengde Leerweg
Handelingsdeel	Verplichte onderdeel die onderdeel uitmaakt van het examendossier. Voor dit onderdeel worden geen cijfers gegeven, maar dient de opdracht voldoende te worden afgerond om een diploma te ontvangen
inspectie	De inspectie van het voortgezet onderwijs, belast met het toezicht op het Casparus College;
kandidaat	Ieder die door het bevoegd gezag tot het eindexamen wordt toegelaten;
KBL	Kaderberoepsgerichte Leerweg;
Minister	Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen;
overheid	De Nederlandse regering;
protocollant	Een door de school aangewezen bijzitter tijdens het mondeling examen, welke aantekeningen maakt van het gesprek tussen examinator en kandidaat;
PTA	Programma van Toetsing en Afsluiting;
PWS	Profielwerkstuk
diens plaatsvervanger	De plaatsvervangend rector, de examensecretaris, een gemandateerde afdelingsleider
school	Het Casparus College;
schoolexamen	Elke toets in elke toets-vorm die door de school volgens het PTA wordt afgenomen;
SOM	Het digitale systeem waarin de leerlingen het rooster en een rapportage van hun resultaten kunnen zien;
VMBO	Voorbereidend Middelbaar Beroepsonderwijs.

1. Vooraf

Het bevoegd gezag van de school stelt, met instemming van de medezeggenschapsraad, het examenreglement vast. Het examenreglement bevat informatie over de maatregelen, en de toepassing daarvan, alsmede regels met betrekking tot de organisatie van het eindexamen, de gang van zaken tijdens het eindexamen, de herkansing van het schoolexamen en de samenstelling en het adres van de commissie van beroep.

Dit examenreglement heef betrekking tot het derde en vierde leerjaar van het VMBO op het Casparus College cohort 2026-2028. Het examenreglement regelt de gang van zaken op school bij het examen. In dit examenreglement staat wat alle betrokkenen moeten doen en wat de regels zijn voor het Schoolexamen en het Centraal (Praktisch en Schriftelijk) Examen. Kortom, alle regels die door het Casparus College zijn beschreven en vastgelegd.
Bij verschil van mening over enige bepalingen van dit examenreglement of in gevallen waarin dit reglement niet voorziet, vormt het examenbesluit van de GSF het uitgangspunt voor de te nemen beslissing.
Het examenreglement wordt elk jaar zo nodig aangepast en opnieuw vastgesteld na goedkeuring van de Medezeggenschapsraad. Het examenreglement en het PTA worden jaarlijks voor 1 oktober toegezonden aan de Inspectie en aan de kandidaten verstrekt.
Dit examenreglement is vastgesteld op basis van de wettelijke bepalingen.

1.1 Examencommissie

Voor een goed verloop van het examen zijn de examinatoren verantwoordelijk. De rector is eindverantwoordelijk. De rector wijst één van de personeelsleden van de school aan als secretaris van het eindexamen. De secretaris van het eindexamens is tevens secretaris van de schoolexamens.
Daarnaast heeft de school een examencommissie ingesteld. Deze commissie bestaat uit leden die door de rector zijn benoemd:
Dhr. J. Roelofs (examensecretaris)
Dhr. B. Kadraoui (examensecretaris)
Mevr. K. Hachim (lid examencommissie)

1.1.1 Taken en bevoegdheden van de examencommissie

1.De examencommissie heeft de volgende taken en bevoegdheden:
a. het borgen van de kwaliteit van de schoolexaminering (procesmatig, inhoudelijk, passend bij de visie van de school en passend bij het afsluitende karakter van het schoolexamen);
b. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om schoolexamens te beoordelen en vast te stellen;
c. Dit GSF-examenreglement is geldig tot de verschijningsdatum van het examenreglement 2027-2028. Daar waar het GSF-Examenreglement 2026-2027 niet in voorziet of strijdig is met de WVO 2020, geldt de WVO 2020.
2. De examencommissie stelt regels vast over de uitvoering van de taken en bevoegdheden, bedoeld in het eerste lid, en de maatregelen die zij in dat verband kan nemen.
3. Indien een kandidaat bij de examencommissie een verzoek of een klacht indient waarbij een lid van de examencommissie is betrokken, neemt het betrokken lid geen deel aan de behandeling van het verzoek of de klacht.

4. De examencommissie levert een reflectie op de bevindingen van de kwaliteit van de schoolexaminering aan bij de schooldirectie, met als doel dit op te nemen in de q3 rapportage.

Daarnaast is de commissie belast met wat staat beschreven onder 2.3.2 van dit PTA.
De kandidaat kan in beroep gaan tegen een beslissing van de examencommissie bij de Beroeps- en klachtencommissie van de Gooise Scholen Federatie. De klacht kan per post verstuurd worden aan: Gooise Scholen Federatie, t.a.v. de Commissie van beroep. Postbus 171, 1250 AD Laren. Het oordeel van de beroeps- en klachtencommissie wordt schriftelijk gecommuniceerd met de leerling en, indien deze minderjarig is, diens ouders/verzorgers, de rector en de Landelijke Klachtencommissie Onderwijs (LKC). De rector van het Casparus College maakt geen deel uit van de beroeps en klachtencommissie. Na ontvangst van het beroep stelt de Commissie van Beroep een onderzoek in, met als mogelijkheid het horen van de partijen. De Commissie van Beroep beslist uiterlijk twee weken na ontvangst van het bezwaarschrift, tenzij zij deze termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de rector en aan de inspectie. De beslissing van de commissie is bindend.

De examencommissie komt tweewekelijks samen.

Een verzoek voor de examencommissie moet voor elke bijeenkomst uiterlijk vijf werkdagen in bezit zijn van de examensecretaris. Het verzoek kan worden gestuurd naar: jroelofs@gsf.nl. Indien noodzakelijk (ter beoordeling van de rector en de examensecretaris) komt de examencommissie op andere data, anders dan hierboven geschreven, samen.

1.1.1.Examensecretaris

De examensecretaris is de spil in de organisatie van het eindexamen op school. De examensecretaris heeft bij de centrale examens samen met of in opdracht van de rector een taak bij het vaststellen van de uitslag van de examens, het tekenen van de diploma's en de cijferlijsten en het zorgdragen voor het bewaren van de gemaakte examens. Bij zowel de school- als de eindexamens is de rol van de examensecretaris vooral coördinerend en organiserend.

1.2 Onvoorzien

In alle gevallen waarin het examenreglement van het Casparus College, de Gooise Scholen Federatie of het Programma van Toetsing en Afsluiting niet voorzien, besluit de rector. Kandidaten worden van de wijzigingen/aanvullingen hierin zo spoedig mogelijk op de hoogte gebracht.

1.3 Geheimhouding

Een ieder die betrokken is bij de uitvoering van dit reglement en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of kan vermoeden, is verplicht tot geheimhouding daarvan.

1.4 Uitspraken examenprocedure

Uitspraken over de examenprocedure zijn alleen rechtsgeldig als ze door de rector of diens plaatsvervanger of namens de voornoemden, door de examensecretaris zijn gedaan.

2. Het Examen

2.1 Verdeling schoolexamen en centraal examen

Het examen bestaat uit een Schoolexamen (SE) en een Centraal (Schriftelijk en Praktisch Examen (C(SP)E). Samen met de schoolexamens vormt het Centraal Examen de afsluiting van het onderwijs van het VMBO. De school stelt de kandidaten in staat ter afsluiting van deze opleiding een eindexamen af te leggen. De kandidaten zijn verplicht om bij alle schoolexamens en eindexamens aanwezig te zijn.

2.2 Het schoolexamen

Het schoolexamen bestaat uit een schoolexamendossier in leerjaar 3 en leerjaar 4.
Het schoolexamendossier is het geheel van onderdelen van het schoolexamen, zoals omschreven in de stofomschrijving per vak. Het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) bevat de praktische invulling per vak van het schoolexamen. In het PTA staat over welke stof welke toetsen op welke wijze worden afgenomen waarbij verwezen wordt naar de eindtermen. De maximale tijdsduur van de toetsen wordt vermeld, het gewicht van het cijfer van de toetsen en of deze toetsen herkansbaar zijn.

2.2a: Het schoolexamen betreft het gedeelte van het eindexamen dat geëxamineerd wordt onder verantwoordelijkheid van de school;
2.2b: Het bevoegd gezag bepaalt het tijdstip waarop het schoolexamen aanvangt. Het schoolexamen wordt uiterlijk 10 dagen voor de aanvang van het centraal examen afgesloten;
2.2c: Deelname aan de geplande schoolexamentoetsen is verplicht;
2.2d: De resultaten van het schoolexamen worden vastgelegd in het examendossier;
2.2e: Het schoolexamen wordt door de examinator afgenomen overeenkomstig de voor ieder vak afzonderlijk aangegeven regeling, die in het PTA van de afzonderlijke vakken staat omschreven.

2.2.1. Toetsvormen bij het schoolexamen

Het schoolexamen van alle vakken kent verschillende toetsvormen:

- Schriftelijk examen (SE)
- Kijk- en luistertoets (KL)
- Mondeling examen (ME)
- Praktische opdracht (PO)
- Handelingsdeel (HD)

2.2.2. Begripsomschrijving toetsen

- Een **schriftelijk examen** wordt afgenomen op een vastgestelde datum en tijdstip in een examenruimte onder toezicht van door de school aangewezen toezichthouders. Het examen wordt op examenpapier van de GSF uitgewerkt of digitaal afgenomen. Het schriftelijk examen wordt met een cijfer beoordeeld;
- Een **kijk- en luistertoets** voor Nederlands en Engels wordt afgenomen op een vastgestelde datum en tijdstip in een examenruimte onder toezicht van door de school aangewezen toezichthouders. De toets bestaat uit een kijkdeel en een luisterdeel. De kandidaat beantwoordt vragen tijdens het kijken en luisteren. In de meeste gevallen zijn dit meerkeuzevragen. De kijk- en luistertoets wordt met een cijfer beoordeeld;
- Een **mondeling examen** wordt in een gesprek afgenomen door de examinator op een vastgestelde datum en tijdstip. Dit kan geschieden in samenwerking met een protocollant. De protocollant bepaalt echter niet het resultaat, dat doet de examinator. Is er geen protocollant aangesteld, dan wordt er een opname gemaakt van het mondeling examen. De als protocol dienende opnamen worden bewaard tot vijf dagen na de publicatie van het resultaat voor het desbetreffende onderdeel. Wordt door de kandidaat binnen een termijn van vijf schooldagen bezwaar gemaakt tegen het resultaat, dan wordt de opname bewaard totdat de klacht is afgehandeld. Hetzelfde geldt voor de schriftelijke protocollen. Het mondeling examen wordt met een cijfer beoordeeld;
- Een **praktische opdracht** is een (onderzoeks)opdracht gekoppeld aan een vak wat met een cijfer wordt beoordeeld;
- Een **handelingsdeel** is een opdracht wat met een voldoende moeten worden afgesloten. Deze opdracht dient vóór de start van het Centraal Examen aan de beoordeling “goed” of “voldoende” te voldoen. In het PTA van één vak kunnen meer handelingsdelen dan één zijn voorgeschreven.

2.2.3. Aandachtspunten bij het schoolexamen

a. Het rooster van de schoolexamenweken in het examenjaar wordt uiterlijk één week voor de aanvang ervan gepubliceerd in het roosterprogramma. De kandidaat is verantwoordelijk voor het kennisnemen van het rooster. Indien een schoolexamen tijdens de les wordt afgenomen, wordt de datum uiterlijk één week van tevoren bekend gemaakt aan de kandidaten.
b. De examenkandidaten ontvangen voor aanvang van de eerste examenperiode een studiegids met hierin per vak aangegeven welke hulpmiddelen zijn toegestaan tijdens het school en eindexamen.

2.3 Beoordeling van het schoolexamen

a. Bij de beoordeling van de afzonderlijke toetsen en praktische opdrachten gebruikt de examinator een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10. Alle cijfers worden afgerond op één decimaal;
b. Bij de beoordeling van de handelingsdelen en het profielwerkstuk (PWS) (het PWS is enkel voor de gemengde leerweg van toepassing) gebruikt de examinator goed, voldoende of onvoldoende;

c. De kwaliteit van het profielwerkstuk en de presentatie daarvan wordt door een examinator beoordeeld. Dit is een docent van het vak dat bij het profielwerkstuk betrokken is;
d. Indien de leerling een praktische opdracht (PO) niet op tijd inlevert dan kost dit de leerling punten m.b.t. zijn eindbeoordeling. Kort gezegd de leerling krijgt ook voor punctualiteit punten toegekend;
e. Het gebruik van chatbots, of een andere vorm van AI, is alleen toegestaan als het expliciet in de opdracht wordt vermeld. Het ongeoorloofd gebruik maken van een chatbot, of een andere vorm van AI, wordt gezien als onregelmatigheid (zie examenreglement artikel 2.6);
f. Boordelingscriteria voor een praktische opdracht, handelingsdeel, mondeling schoolexamen en het profielwerkstuk worden vooraf aan de opdracht aan de kandidaat verstrekt.

2.3.1. Rapportage resultaten

De examinator maakt uiterlijk binnen 10 werkdagen na de afname van iedere toets de beoordeling aan de kandidaat bekend. Voor praktische opdrachten en handelingsdelen geldt de termijn van 15 werkdagen. Het gemaakte werk wordt met de kandidaat besproken en daarna weer ingenomen. De kandidaat kan ten alle tijde een tussenrapportage over de behaalde resultaten zien in SOM.

2.3.2. Procedure in geval onenigheid over de beoordeling of verloop SE

Indien de kandidaat bezwaar wil maken tegen enige maatregel of handeling die hij strijdig acht met het examenreglement of tegen de beoordeling van enig onderdeel van het schoolexamen, vindt allereerst overleg met de examinator plaats.
Indien dit overleg geen oplossing biedt en de kandidaat in beroep wil gaan tegen de beoordeling, dan moet daartoe binnen vijf werkdagen na het bekend maken van de beoordeling schriftelijk een klacht bij de examencommissie worden ingediend. Indien het een bezwaar betreft over het verloop van het schoolexamen, dan dient het verzoek vóór de bekendmaking van de beoordeling ingediend te worden. Dit verzoek wordt indien de kandidaat minderjarig is, mede ondertekend door zijn ouders/verzorgers. De rector of diens plaatsvervanger hoort de kandidaat. Een minderjarige kan zich door een meerderjarige laten bijstaan. De examencommissie doet binnen vijf schooldagen na het horen een bindende uitspraak die zij schriftelijk vastlegt en de kandidaat (bij minderjarigheid zijn ouders/verzorgers) toezendt. Tegen de uitspraak van de examencommissie kan beroep worden aangetekend bij de Klachtencommissie (zie 1.1)

2.3.3. Beoordeling vakken met alleen een schoolexamen

a. Kunstvakken 1 (gemeenschappelijk deel), maatschappijleer en lichamelijke opvoeding kennen alleen een schoolexamen. De vakken lichamelijke opvoeding en kunstvakken 1 kennen alleen handelingsdelen. Op de cijferlijst komt voor deze vakken geen cijfer te staan, maar de kwalificatie “goed”, “voldoende” of “onvoldoende”. Behaalt de kandidaat de kwalificatie “onvoldoende”, dan heeft de kandidaat het vak niet afgesloten en kan hij geen diploma ontvangen.
b. het vak maatschappijleer wordt uiterlijk in juli in het voorexamenjaar afgesloten. De beoordeling is tevens het eindcijfer en telt mee in de slaag/zakregeling in het eindexamenjaar. Dit cijfer telt ook mee in de overgang naar het eindexamenjaar.

c. Het cijfer voor het schoolexamen rekenen weegt niet mee in de uitslagbepaling voor het eindexamen vmbo en havo, maar wordt wel vermeld op een bijlage bij de cijferlijst van het diploma.

2.4 Het Centraal Examen

a. Het Centraal Examen wordt afgenomen in het laatste leerjaar. De data worden aan het begin van het examenjaar bekend gemaakt. De data voor de basis en kadergerichte beroepsgerichte leerwegen worden flexibel ingediend door de examensecretaris. De gemengde leerweg volgt het landelijk examenrooster;
b. In de BBL en KBL wordt het examen in het beroepsgerichte vak door middel van het Centraal Schriftelijk Praktisch Examen (CSPE) in het laatste leerjaar afgenomen. De periode van afname van het CSPE wordt bekend gemaakt aan het begin van het examenjaar.

2.5 Afname van het schoolexamen en het Centraal Examen

a. Het werk wordt op examenpapier van de GSF gemaakt. Ander papier is in de examenzaal niet toegestaan;
b. Omtrent de opgaven worden geen mededelingen of inlichtingen van welke aard of door wie ook aan de kandidaat verstrekt; uitgezonderd errata die door het examensecretariaat worden bekendgemaakt;
c. Het gebruik van hulpmiddelen is voor de kandidaat verboden met uitzondering van vakken of onderdelen waarbij het gebruik is toegestaan. Het examensecretariaat baseert zich hierbij op de regeling '*toegestane hulpmiddelen*' bij het Centraal Examen. Deze hulpmiddelen worden door de surveillanten gecontroleerd voor aanvang van de zitting;
d. Het is de kandidaat niet toegestaan examenwerk te maken met potlood, met uitzondering van het maken van tekeningen of grafieken. Pennen dienen zwart of blauwschrijvend te zijn. Het is de kandidaat niet toegestaan gebruik te maken van typ-ex en soortgelijke producten
e. De kandidaat is er zelf verantwoordelijk voor dat zijn werkplek uitsluitend de door de school verstrekte opgaven, examendocumenten en de expliciet toegestane hulpmiddelen bevat. Alle overige zaken (waaronder jassen, tassen, hoofd- en gezichtsbedekking, zoals, petten/mutsen, smartwatches en uitgeschakelde mobiele telefoons) bevinden zich buiten de examenzaal of op de daartoe aangewezen plek. Hoofddoekjes zijn toegestaan indien gedurende de schoolcarrière duidelijk zichtbaar is geweest dat het dragen daarvan een uiting is van religieuze opvattingen;
f. Het is de kandidaat niet toegestaan een mobiele telefoon of andere zend- en ontvangstapparatuur, waaronder ook de smartwatch, mee te nemen in de examenzaal;
g. Het is de kandidaat niet toegestaan om na aanvang van het schoolexamen en het Centraal Examen binnen het eerste uur de examenruimte te verlaten;
h. De kandidaat levert na het beëindigen van het examen het gemaakte schriftelijke werk in bij de surveillant. De digitale toets sluit de leerling af op de voorgeschreven manier.
Hierna registreert de surveillant de tijd waarop het werk is ingeleverd op het proces verbaal. De kandidaat noteert een paraaf achter de ingevulde tijd door de surveillant;
i. Gedurende een schoolexamen en een Centraal Examen is het de kandidaat niet toegestaan zonder toestemming en begeleiding van degenen die toezicht houden, het lokaal/de zaal te verlaten. De surveillant is bevoegd kandidaten aanwijzingen te geven m.b.t. het ordelijk verloop van het examen. De kandidaat is verplicht deze aanwijzingen op te volgen. Bij het niet volgen van deze aanwijzingen is er sprake van een onregelmatigheid (zie 2.6m);

j. De opgaven mogen de examenzaal niet voor het einde van de zitting, inclusief de verlengde tijd, verlaten.
k. De hoofdsurveillant sluit het examenonderdeel als de tijd die beschikbaar was voorbij is;
l. Het is surveillant niet toegestaan om vragen van de kandidaat te beantwoorden. Bij enig veronderstelling van een onjuistheid tijdens een (school)examen, dient de kandidaat de examensecretaris hier per e-mail van op de hoogte te brengen.
m. De kandidaat is er zelf verantwoordelijk voor om bij digitale examens, zijn/haar eigen device mee te nemen om deel te kunnen nemen aan het examen. De device van de leerling dient opgeladen te zijn voor minimaal de duur van het examen. De school reikt geen device uit aan de kandidaat. Indien de kandidaat geen (opgeladen) device bij zich heeft, dan kan de kandidaat niet deelnemen aan het examen. N.B. de rector beslist in het geval van bijzondere omstandigheden of een kandidaat toch nog deel kan nemen aan het examen.
n. Bij het toekennen van faciliteiten ten behoeve van een ondersteuningsbehoefte zijn de kandidaat en/of diens ouder(s)/verzorger(s) verantwoordelijk voor het tijdig indienen van een verklaring bij de school. Deze verklaring dient aan de wettelijke vereisten te voldoen en door de rector van de school te zijn goedgekeurd om de kandidaat in aanmerking te laten komen voor de betreffende faciliteiten

2.6 Onregelmatigheden tijdens het schoolexamen en/of het Centraal Examen

a.1. Wanneer een kandidaat door ziekte of een andere vorm van overmacht niet in staat is om aan het examen deel te nemen, stellen de ouders en/of verzorgers de school vóór aanvang van het examen hiervan telefonisch op de hoogte, onder vermelding van de reden(en). Een ziekmelding per e-mail is tijdens examenmomenten niet toegestaan en wordt niet als geldige ziekmelding beschouwd. Indien de kandidaat ziek is, dienen de ouders en/of verzorgers de kandidaat iedere dag opnieuw ziek te melden. Een eenmalige ziekmelding die vervolgens blijft doorlopen, is dus niet toegestaan;
a.2 Een bezoek aan een huisarts, specialist, orthodontist, tandarts of andere zorgverlener valt niet onder ziekte of een andere vorm van overmacht wanneer de afspraak vooraf is gepland. Het is de verantwoordelijkheid van de kandidaat en de ouders en/of verzorgers om dergelijke afspraken buiten de vastgestelde examenmomenten te plannen. Indien een kandidaat vanwege een geplande afspraak niet deelneemt aan een examen, wordt de kandidaat als ongeoorloofd afwezig aangemerkt.
b. Indien een kandidaat voor de afname van een (school)examen ziek naar huis wil gaan, dient hij zich ziek te melden bij de afdelingsleider of de examensecretaris. Ouders/verzorgers moeten de ziekmelding binnen drie schooldagen schriftelijk (dus niet per email) bevestigen bij het examenscretariaat;
c. Een kandidaat die met een geldige reden (bijvoorbeeld ziekte) afwezig was bij één of meerdere schoolexamens en zich volgens de in 2.6.a. en 2.6.b. beschreven wijze heeft afgemeld, wordt in de gelegenheid gesteld het betreffende schoolexamen in te halen. Het tijdstip hiervoor wordt bepaald in overleg met de vakdocent en de kandidaat. Bij verschil van mening over het tijdstip beslist de examencommissie;
d. Een kandidaat die niet heeft gehandeld zoals in 2.6.a. en 2.6.b. beschreven, wordt geacht onwettig afwezig te zijn geweest. De rector beslist in dit geval over de te nemen maatregel. Zie artikel 2.6.m;

e.1. Indien een kandidaat om een geldige reden (ter beoordeling van de rector) is verhinderd om deel te nemen aan één of meerdere examens van het CSE in het eerste tijdvak, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het CSE voor ten hoogste twee examens per dag te voltooien. Hiervoor geldt de gebruikelijke afmeldingsprocedure, beschreven in 2.6.a. en 2.6.b;
e.2 Indien een kandidaat om een geldige reden (ter beoordeling van de rector) is verhinderd om deel te nemen aan één of meerdere examens van het CSPE in het eerste tijdvak, wordt de kandidaat de gelegenheid gegeven om de gemiste examens en/of examenonderdelen van het CSPE z.s.m., uiterlijk 2 dagen voor de WOLF deadline eerste tijdvak in te halen. Hiervoor geldt de gebruikelijke afmeldingsprocedure, beschreven in 2.6.a. en 2.6.b;
f. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is of wanneer hij het CSE in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak bij de staatsexamencommissie het eindexamen te voltooien. Hiervoor geldt de gebruikelijke afmeldingsprocedure, beschreven in 2.6.a. en 2.6.b;
g. Een eenmaal afgelegd/ingeleverd PTA-onderdeel is geldig examenwerk en kan niet achteraf vanwege ziekte of andere vorm van overmacht ongeldig worden verklaard.
Indien een kandidaat tijdens het maken van een examen ziek naar huis wil gaan, wordt het gemaakte werk op dat moment als geldig examenwerk beschouwd;
h. Bij te laat komen bij een schoolexamen of een Centraal Schriftelijk Examen kan de kandidaat tot een half uur na aanvang van het examen worden toegelaten tot de examenruimte. De kandidaat krijgt geen extra tijd toegewezen. Bij het te laat komen bij een luister/kijktoets wordt de kandidaat niet toegelaten tot de examenruimte. Verdere maatregelen worden door de rector vastgesteld, op advies van de examencommissie;
i. Indien een kandidaat een handelingsdeel (HD) en/of praktische opdracht (PO) niet op de deadline inlevert zonder geldige reden (dit ter beoordeling van de rector of diens plaatsvervanger), maakt de kandidaat deze opdracht af op school tot 17.00 uur op de dag waarop het HD en/of de PO ingeleverd moest worden, met een maximum van drie dagen achtereen. Als na drie dagen het handelingsdeel nog niet is ingeleverd, dan zal de rector een uitspraak doen over de consequentie hiervan;
j. Bij ziekte of afwezigheid van de kandidaat op het inlevermoment van een praktische opdracht of handelingsdeel, is deze verplicht er zorg voor te dragen dat de opdracht op de dag van het inlevermoment digitaal of persoonlijk door derden, bij de docent, afdelingsleider of examensecretaris vóór 10:00 uur is ingeleverd;
k. Indien er sprake is van diefstal of verlies van onderdelen van het examendossier, dan besluit de rector of diens plaatsvervanger over het al dan niet overdoen van de betreffende onderdelen. Verlies als gevolg van technische mankementen (bijvoorbeeld defecte computers of printers) is geen geldige reden om onderdelen niet of later te doen of later in te leveren;
l. Chatbots met kunstmatige intelligentie zoals ChatGPT maken het mogelijk om teksten te laten genereren met behulp van artificiële intelligentie (AI). De nieuwste chatbots zijn zo goed, dat het moeilijk te onderscheiden is of een tekst door een mens of een chatbot is geschreven.
Het gebruik van chatbots, of een andere vorm van AI, is alleen toegestaan als het expliciet in de opdracht wordt vermeld. Het ongeoorloofd gebruikmaken van een chatbot, of een andere vorm van AI, wordt gezien als onregelmatigheid (zie 2.6m);
m. Indien een kandidaat zich aan enig deel van het schoolexamen onttrekt of zich ten aanzien daarvan aan fraude of enige andere onregelmatigheid schuldig maakt tijdens het schoolexamen of het Centraal Examen, kan de rector de volgende maatregelen nemen:
1. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen;

2. het ontzeggen van de deelname aan één of meer zittingen van het schoolexamen of het centraal examen;
3. het ongeldig verklaren van één of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of centraal examen;
4. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in de door de rector aan te wijzen onderdelen.
Indien het hernieuwd examen, bedoeld in punt 4, betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen legt de kandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen. De rector bepaalt in overmachtsituaties de aanvaardbaarheid van de aangevoerde redenen.

2.7 Zienswijze

7.1 Alvorens een beslissing ingevolge artikel 2.6m wordt genomen door de rector wordt de kandidaat in kennis gesteld van het voornemen tot een dergelijke beslissing en hoort (een lid van) de examencommissie en/of de rector de kandidaat. De kandidaat kan zich hierbij door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan;
7.2 Na het horen kan de kandidaat binnen vijf schooldagen zijn zienswijze tegen de voorgenomen beslissing schriftelijk kenbaar maken bij de examencommissie. De examencommissie brengt vervolgens op basis van het voorgaande haar advies uit aan de rector;
7.3 Indien een kandidaat een vastgesteld cijfer voor een toets/schoolexamen wil aanvechten, kan deze tot vijf dagen na het vaststellen van dit cijfer zijn zienswijze schriftelijk kenbaar maken bij de examencommissie. Vervolgens hoort (een lid van) de examencommissie de kandidaat. De kandidaat kan zich hierbij door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De examencommissie brengt vervolgens op basis van het voorgaande haar advies uit aan de rector;
7.4 De rector doet vervolgens binnen vijf schooldagen een uitspraak en deelt zijn beslissing mede aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. Indien de kandidaat minderjarig is, wordt het besluit tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat.
7.5 Stelt de rector de kandidaat niet in het gelijk, dan kan deze hiertegen binnen uiterlijk vijf schooldagen een bezwaarschrift indienen bij de Commissie van Beroep (zie artikel 1).

2.8 Afronding van het schoolexamen

a. Het schoolexamendossier voor een vak, dat wordt geëxamineerd in het CE, dient volledig te zijn minstens twee weken voor de aanvang van het Centraal Schriftelijk Examen;
b. Het niet afronden van het schoolexamen voor enig vak, waardoor het examendossier incompleet is, zal leiden tot uitsluiting van het Centraal Examen voor dat vak;
c. Indien voor de bepaling van een schoolexamencijfer de resultaten van meerdere toetsen meetellen, is de weging aangegeven per vak in het PTA;
d. Het definitieve cijfer van het schoolexamen is het gewogen gemiddelde van de beoordelingen voor de toetsen en praktische opdrachten van het schoolexamen die door de kandidaat zijn gemaakt. Indien een gemiddelde, als bedoeld in dit artikel, een cijfer met twee of meer decimalen is, wordt dit cijfer afgerond op de eerste decimaal, met dien verstande dat

deze decimaal met één verhoogd wordt indien de tweede decimaal zonder afronding 5 of hoger is. Deze cijfers van het schoolexamen worden overhandigd aan de secretaris van het eindexamen;
e. Bij de berekening van het gemiddelde van de afzonderlijke schoolexamens wordt het gevonden getal afgerond op één decimaal;
f. Ieder handelingsdeel van het SE moet minimaal worden afgesloten met een voldoende. Indien een opdracht met een onvoldoende is beoordeeld, volgt een herhalingsopdracht; (zie 2.6.i). Om voor het vak deel te kunnen nemen aan het examen, dient de kandidaat met de herstelopdracht het handelingsdeel uiterlijk twee weken voor aanvang van het CSE te behalen, c.q. af te sluiten met minimaal een voldoende. Bij het niet met een voldoende afronden van de handelingsdelen per vak, geldt dat de leerling niet wordt toegelaten tot het eindexamen;
g. Voor de aanvang van het CE ontvangt de kandidaat een akkoordverklaring waarop vermeld staat: de eindcijfers voor het schoolexamen en de beoordelingen van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld. N.B. voor de gemengde leerweg wordt ook de beoordeling van het profielwerkstuk opgenomen in de akkoordverklaring;
h. Deze akkoordverklaring dient op een door de school gestelde datum ondertekend ingeleverd te worden bij het examensecretariaat. Wijzigingen van cijfers moeten door de kandidaat in het bijzijn van de vakdocent vóór de gestelde datum bij het examensecretariaat aangeleverd worden, waarna een nieuwe akkoordverklaring getekend dient te worden;
i. Na de gestelde datum bij 2.7h kan geen bezwaar meer worden aangetekend tegen de in de akkoordverklaring opgenomen cijfers en beoordelingen;
j. Indien de akkoordverklaring niet op tijd wordt ingeleverd of niet ondertekend wordt ingeleverd, gaat het examensecretariaat ervan uit dat de kandidaat akkoord gaat met de vermelde cijfers en beoordelingen en zijn deze cijfers en beoordelingen definitief;
k. Als een kandidaat doubleert in het voorexamenjaar of het examenjaar dan wordt er – indien mogelijk – door de examencommissie een (examen)programma op maat gemaakt wat voldoet aan de eindtermen zoals deze zijn vastgesteld door de overheid;
l. Indien een aangepast programma zoals benoemd in artikel 2.7k niet mogelijk is dan vervallen de resultaten in het voorlaatste examenjaar of het examenjaar en volgt de leerling het examenprogramma opnieuw. Afgesloten onderdelen, dit zijn vakken waarin geen eindexamen in wordt gedaan, zoals het PWS hoeven dan niet opnieuw afgenomen te worden. N.B. de rector heeft altijd het eindoordeel of een vak afgesloten is of niet.

2.9 Herkansing en inhalen van het schoolexamen en het herexamen

Schoolexamen
a. Onderdelen van het schoolexamen mogen alleen worden herkanst indien het PTA aangeeft dat herkansing van dat onderdeel is toegestaan, ongeacht het behaalde resultaat. De herkansing betreft een examen, dat op dezelfde wijze wordt afgenomen als de oorspronkelijke versie;
b. Onderdelen van het schoolexamen moeten altijd ingehaald worden indien een kandidaat door enige reden terecht (zie 2.6.a) afwezig was. De inhaaltoets betreft een examen, dat op dezelfde wijze wordt afgenomen als de oorspronkelijke versie;
c. Inhaaltoetsen worden zo snel mogelijk na het oorspronkelijke toets-moment gepland door het examensecretariaat of door de examinator zelf;
d. De kandidaat in de beroeps en kadergerichte-leerweg heeft het recht om per schoolexamenperiode een AVO-vak en profieldelen van het praktijkvak te herkansen. De

kandidaat kiest per periode een herkansing. De herkansingen vinden plaats na de afname van iedere schoolexamenweek. N.B. de onderdelen die kandidaat wenst te herkansen, dienen conform het PTA wel herkansbaar te zijn(!). De kandidaat in de gemengde leerweg heeft per examenperiode het recht om één vak te herkansen. Ook hier geldt voor dat het gekozen vak wel herkansbaar moet zijn conform het PTA. Naast deze herkansing kan een leerling ook onderdelen uit de keuzedelen herkansen, zoals beschreven in het PTA.
e. Daarnaast mag de kandidaat zelf een vierde herkansing naar keuze inzetten aan het eind van het voorexamenjaar.
f. Aan het einde van het voorlaatste examenjaar mogen de kandidaten basis, kader en gemengde leerweg één vak over het voorlaatste examenjaar opnieuw herkansen. De kandidaat kiest een vak uit periode 1 t/m 3 van het voorlaatste examenjaar. De kandidaat mag deze herkansing niet meenemen naar het laatste examenjaar. In het examenjaar geldt artikel 2.9d met betrekking tot het herkansbeleid;
g. De tijdstippen waarop de herkansingen van het schoolexamen plaatsvinden worden uiterlijk een week voor de herkansing plaatsvindt bekend gemaakt;
h. de kandidaten mogen pas deelnemen aan een herkansing als zij zich hiervoor hebben aangemeld middels een digitaal herkansingsformulier. N.B. het niet of te laat inleveren van het herkansingsformulier, betekent dat de kandidaat niet kan deelnemen aan de herkansing. Het oude resultaat blijft dan intact;
i. herkansingen in het eindexamenjaar worden in het jaarrooster ingepland;
j. schoolexamenonderdelen uit het voorexamenjaar kunnen niet meer in het examenjaar worden herkanst. Niet gebruikte herkansingen in het voorexamenjaar kunnen niet worden ingezet in het examenjaar. Deze herkansingsmogelijkheden vervallen;
k. De kandidaat heeft de mogelijkheid een opgegeven herkansing uiterlijk twee schooldagen na de aanmeldingsdeadline af te zeggen bij de secretaris van de examens, na overleg met de betrokken docent en mentor. De kandidaat mag zich op dat moment voor een andere herkansing opgeven. Een kandidaat die niet tijdig en op de juiste wijze afzegt en de betreffende herkansing niet aflegt, wordt als onterecht afwezig beschouwd. Zie artikel 2.6. Een gemiste herkansing kan niet worden ingehaald;
l. Indien een leerling door ziekte of een andere reden afwezig is bij een herkansing, vervalt daarmee het recht op herkansing voor dat vak in die periode;
k. Indien een kandidaat meent bijzondere omstandigheden te kunnen aanvoeren om van lid 2.8l. af te wijken, moet hij binnen vijf schooldagen na het herkansingsmoment een schriftelijke met redenen verzoek indienen bij de examencommissie. De examencommissie hoort de leerling, eventueel bijgestaan door diens ouder(s)/verzorger(s), en de betrokken docent, en geeft hierover een advies. Op basis van dit advies beslist de rector of de herkansing op een ander moment kan plaatsvinden;
m. Indien een praktische opdracht herkansbaar is, betreft dit het opnieuw inleveren van het werkstuk; zichtbaar aangevuld met de verbeterpunten. De kandidaat neemt zelf het initiatief de verbeterpunten met de docent te bespreken;
n. Het hoogste van de behaalde cijfers, behaald bij de herkansing en bij het eerder gemaakte schoolexamen, geldt als definitief cijfer;
o. Het bevoegd gezag kan bepalen dat de kandidaat die eindexamen of deeleindexamen aflegt, voor één of meer vakken het schoolexamen waarin geen centraal examen wordt afgenomen, opnieuw kan afleggen, met dien verstande dat het bevoegd gezag dit recht in elk geval verleent voor het vak maatschappijleer behorend tot het gemeenschappelijk deel van de leerwegen, indien de kandidaat voor dat vak een eindcijfer heeft behaald lager dan 6. Het herexamen omvat door het bevoegd gezag aangegeven onderdelen van het

examenprogramma;
p. Het bevoegd gezag stelt vast hoe het cijfer van het in het eerste lid bedoelde herexamen wordt bepaald. Het hoogste van de cijfers behaald bij het herexamen in een vak en bij het eerder afgelegde schoolexamen in dat vak geldt als het definitieve cijfer van het schoolexamen in dat vak.

Centraal eindexamen
q. In alle gevallen kan in één van de vakken van het CSE herexamen worden afgelegd. Daarnaast kunnen de kandidaten het CSPE of onderdelen daarvan herkansen. Het herexamen van een CSE vindt plaats in het tweede tijdvak.
r. De kandidaat doet een verzoek voor herkansing van het CSPE of het CSE binnen één dag na de uitslagbepaling van de betreffende examens;
s. Het hoogste van de cijfers, behaald bij het herexamen en bij het eerder afgelegde CSE, geldt als definitief cijfer. Bij het CSPE geldt de hoogste combinatie van cijfers.
t. Inzage in het centraal examenwerk door de kandidaat vindt plaats onder toezicht van een medewerker van de school, zodat bijvoorbeeld geen wijzigingen in het examenwerk kunnen worden aangebracht. De eerste corrector (examinator) is niet standaard aanwezig bij de inzage, om eventuele discussies ter plaatse te voorkomen.

2.10 Uitslag en diplomering na het Centraal Examen

a. Het eindcijfer van een vak dat zowel een schoolexamen als een Centraal Examen kent, wordt bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het Centraal Examen. Is dit gemiddelde niet een geheel getal dan worden de decimalen, indien de eerste twee minder dan 50 zijn naar beneden afgerond en indien deze 50 of meer zijn naar boven, zodanig dat het cijfer een geheel getal wordt.
b. Het eindcijfer van een vak dat uitsluitend een schoolexamen kent wordt bepaald door het eindcijfer van het schoolexamen af te ronden op een geheel getal.
c. De kandidaat is geslaagd indien:
■ het gemiddelde van al de onafgeronde centraal examencijfers 5,5 of hoger én
■ kunstvakken 1 en lichamelijke opvoeding ‘voldoende’ of ‘goed’ zijn, én
■ het PTA van rekenen (voor de leerlingen zonder het vak wiskunde) is voldaan, én
■ de eindcijfers voldoen aan de volgende eisen:
- al de eindcijfers zijn 6 of hoger, of
- één 5 en al de andere eindcijfers zijn 6 of hoger, of
- één 4 en al de andere eindcijfers zijn 6 of hoger, waarvan er ten minste één 7 of hoger is, of
- twee 5-en en al de andere eindcijfers zijn 6 of hoger, waarvan er ten minste één 7 of hoger is,
- met dien verstande dat het eindcijfer van Nederlands niet lager is dan vijf.

d. De kandidaat is niet geslaagd indien een drie als eindcijfer voor een vak is behaald;
e. Het gemiddelde van de centraal examencijfers is een getal op één decimaal. Komt het gemiddelde uit op twee decimalen, dan wordt het tweede decimaal buiten beschouwing gelaten;
f. Het cijfer voor maatschappijleer telt mee in de uitslagregeling, maar telt niet mee in het gemiddelde van al de centraal examencijfers;

g. Het beroepsgerichte programma bestaat uit een profielvak (bestaande uit vier profielmodulen) en een combinatie van tenminste vier beroepsgerichte keuzevakken.
h. Het profielvak bestaat uit de vier profielmodulen van het profielvak en wordt afgesloten met het praktijkexamen (cspe) en is meteen ook het centraal examencijfer voor dit vak. Dit cijfer telt één keer mee bij de berekening van het gemiddelde van al de centraal examencijfers.
Het eindcijfer voor het beroepsgerichte vak is het gemiddelde van het schoolexamencijfer en het cspe-cijfer;
i. De beroepsgerichte keuzevakken worden afgesloten met een schoolexamen. Het gemiddelde van de eindcijfers van deze vakken vormen samen het combinatiecijfer voor de basis en kadergerichte-leerweg. Dit combinatiecijfer telt mee in de uitslagbepaling. Dit cijfer telt niet mee in het gemiddelde van al de centraal examencijfers. N.B. alle keuzevakken dienen voor alle leerwegen bij aanvang van het CSE met minimaal een 4.0 te worden afgesloten. Bij een cijfer onder de 4.0 (afgerond), wordt de leerling uitgesloten van het eindexamen;
j. Voor de gemengde leerweg wordt het gemiddelde van de eindcijfers van het profielvak en alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van één vak, met dien verstande dat het eindcijfer voor het profielvak daarbij net zo vaak meetelt als het aantal eindcijfers van beroepsgerichte keuzevakken dat in de berekening wordt betrokken.
k. De rector en de secretaris van het examen stellen de uitslag vast en delen deze mee aan de kandidaat.
l. De rector reikt aan elke kandidaat die examen heeft afgelegd een cijferlijst uit waarop zijn vermeld: de cijfers (of indien van toepassing de waardering) voor het schoolexamen en de cijfers voor het Centraal Examen, de eindcijfers, alsmede de uitslag van het eindexamen.
m. De rector reikt aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat een diploma uit, waarop de leerweg en het profiel zijn vermeld die bij de uitslag zijn betrokken.
n. De rector reikt aan elke voor het eindexamen afgewezen kandidaat en die de school daarna verlaat, een certificaat uit, met daarop uitsluitend de vakken waarvoor 6 of hoger is behaald.
o. Duplicaten van diploma's, certificaten en cijferlijsten worden niet verstrekt.

2.11 Het bewaren van het examenwerk

a. Het examendossier wordt beheerd door het examensecretariaat. De school bewaart het examenwerk en een overzicht van alle beoordelingen die op het schoolexamen betrekking hebben tot zes maanden na de uitslag;
b. Het werk van het Centraal Examen, evenals de antwoordmodellen en beoordelingsnormen van de kandidaat worden gedurende zes maanden na de vaststelling van de uitslag van het examen bewaard door de rector. Het werk kan gedurende deze termijn worden ingezien door belanghebbenden, onder toezicht van de rector of de secretaris van het examen of de desbetreffende examinator. Het werk mag niet worden meegenomen of gefotokopieerd. Het gemaakte werk behoudt te allen tijde de geldigheid;
c. Het praktisch werk, gemaakt bij kunstvakken als SE, het profielwerkstuk, praktische opdrachten en handelingsdelen opgenomen in het PTA kunnen na de bewaartermijn van zes maanden door de kandidaat worden opgehaald;
d. Het praktisch werk, gemaakt bij het CSPE kunnen na de bewaartermijn van zes maanden door de kandidaat worden opgehaald.

3. Afwijkende manier van examineren

3.1 In geval van een beperking

De rector kan toestaan dat een kandidaat met een beperking het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de rector de wijze waarop het examen zal worden afgelegd, met dien verstande dat aan de overige bepalingen in dit besluit wordt voldaan. Hij/zij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling van aan de inspectie. Tenzij er sprake is van een objectief waarneembare beperking geldt:
a. dat voor kandidaten met een beperking in het autistisch spectrum of ADHD en voor kandidaten met dyscalculie, er een deskundigenrapport moet zijn, dat door een ter zake deskundige psycholoog of anderszins (BIG geregistreerd) is opgesteld;
b. dat voor kandidaten met dyslexie, er een deskundigenverklaring moet zijn, die door een ter zake deskundige psycholoog of orthopedagoog (BIG geregistreerd) is opgesteld.
c. dat de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de betreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten, en bij het SE is de verlenging gebaseerd op 20% van de toets-lengte, gemaximeerd tot 30 minuten;
d. dat er geen aangepaste examens zijn of aangepaste correctieregels. Ook is extra informatiemateriaal (spellingskaart of een eigen reken(formule)kaart) niet toegestaan. De standaard rekenkaart van het CVTE is wel toegestaan. Een rekenmachine is bij alle centrale examens voor alle kandidaten toegestaan, maar bij de rekentoets kan alleen de "ingebakken" rekenmachine worden gebruikt bij opgaven waar die verschijnt. Een deel van de opgaven moet zonder rekenmachine worden gemaakt;
e. dat een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a. en b. genoemde deskundigenverklaring/rapport ten aanzien van betrokkenen een voorstel wordt gedaan, dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in de deskundigenverklaring/rapport.

Wat betekent ondersteuningsbehoefte?
Met *ondersteuningsbehoefte* bedoelen we dat een leerling extra hulp of aanpassingen nodig heeft om goed te kunnen leren en presteren. Dit kan bijvoorbeeld komen door dyslexie, dyscalculie, een taalachterstand, concentratieproblemen of andere persoonlijke omstandigheden. Het gaat dus niet om minder kunnen, maar om het wegnemen van drempels zodat de leerling zijn of haar capaciteiten eerlijk kan laten zien.

Beschikbare faciliteiten:
Wanneer dit passend is, kunnen de volgende faciliteiten worden ingezet:

-Tijdverlenging: In de bovenbouw omvat de tijdverlenging 20% van de toets-lengte, gemaximeerd tot 30 minuten;

-**Pauze / time-out**: de leerling krijgt een pauze of time-out tijdens de toets/het examen. Dit gebeurt onder toezicht, zonder dat de leerling toegang heeft tot hulpmiddelen, de opgaven of het gemaakte werk. Een pauze kan helpen om het hoofd leeg te maken, energie kwijt te raken, gevoelens van angst of stress te verminderen of medische handelingen te verrichten. De school zorgt ervoor dat andere kandidaten geen hinder ondervinden;

-**Woordenboek**: een verklarend woordenboek Nederlands en/of een woordenboek van het Nederlands naar de thuistaal;

-**Spraaksynthese**: teksten laten voorlezen door een computerprogramma;

-**Rekenkaart**: het gebruiken van een overzicht met rekenregels. Leerlingen mogen hiervoor het format van het Casparus College gebruiken, of de standaard rekenkaart van het CVTE.

-**Rekenmachine**: het gebruiken van een rekenmachine bij rekenkundige opdrachten. Een grafische rekenmachine is niet toegestaan;

-**Computer als schrijfgerei**: de leerling mag gebruik maken van computer/laptop bij het opschrijven van antwoorden.

Voorwaarden
Het gebruik van deze faciliteiten is alleen toegestaan wanneer er een geldige **deskundigenverklaring** aanwezig is. Zonder zo'n verklaring mogen de faciliteiten tijdens de schoolexamens en het eindexamen in de bovenbouw niet worden toegepast. Het inzetten van faciliteiten gebeurt altijd in samenspraak met het ondersteuningsteam en na akkoord door het bevoegd gezag.

3.2 In het geval van ten hoogste zes jaren in Nederland onderwijs te hebben gevolgd

De rector mag ten behoeve van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij examen aflegt ten hoogste zes jaar onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is, bij Nederlands of enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is, afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens het Eindexamenbesluit. Voor wat betreft het Centraal Examen bestaan de aanpassingen uit; de verlenging van de betreffende toets met ten hoogste 30 minuten, het in gebruik nemen van een verklarend woordenboek en een woordenboek van het Nederlands naar de thuistaal.

3.3 Langdurige afwezigheid kandidaat in examenjaar

De rector kan, de Inspectie gehoord, toestaan dat
a. een kandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is, en/of
b. een kandidaat die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheid, niet in staat is geweest het onderwijs in alle betrokken eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het centraal examen en in voorkomend geval het schoolexamen, voor een deel van de vakken in het ene schooljaar en voor het andere deel in het daaropvolgende schooljaar aflegt. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten.

3.4 Meldingsplicht

De rector meldt de toegestane afwijkende wijze van examineren bij zowel het schoolexamen als het Centraal Examen aan de Inspectie.